

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania W. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Bydgoszczy
z udziałem D. D. i K. spółki z o. o. z siedzibą w I.
o składki,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 grudnia 2023 r.,
zażalenia odwołującego się na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 9 lutego 2023 r., sygn. akt III AUa 949/21,

1. oddala zażalenie,

**2. zasądza od W. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń
Społecznych Oddziału w Bydgoszczy tytułem zwrotu kosztów
postępowania zażaleniowego kwotę 450 zł (czterysta
pięćdziesiąt) z ustawowymi odsetkami za czas po upływie
tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia
zapłaty.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Gdańsku postanowieniem z dnia 9 lutego 2023 r. odrzucił skargę kasacyjną W. K., prowadzącego działalność pod nazwą Z. (dalej jako płatnik składek), od wyroku tego Sądu z dnia 7 października 2022 r. wydanego w sprawie z odwołania płatnika składek od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Bydgoszczy z dnia 28 stycznia 2019 r. ustalającej podstawę wymiaru składek dla ubezpieczonego D. D. na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i

ubezpieczenie zdrowotne z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek i umowy zlecenia zawartej z zainteresowaną K. Spółką z o.o. z siedzibą w I..

W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny podniósł, że przedmiotem rozpoznawanej sprawy było ustalenie, czy przychód ubezpieczonego uzyskany na podstawie umowy zlecenia zawartej z zainteresowaną powinien być uwzględniony do podstawy wymiaru składek u płatnika składek w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1230 ze zm., dalej jako ustawa systemowa). W przypadku należności z tytułu składek, o których mowa w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia, czyli kwota „dodatkowych” składek - art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c. Tymczasem we wniesionej skardze kasacyjnej płatnik składek określił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 4.527 zł, która jest niższa niż wskazana w art. 398² § 1 k.p.c. kwota 10.000 zł. Powyższe oznaczało, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna (art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c.) i podlegała odrzuceniu.

W zażaleniu na powyższe postanowienie płatnik składek domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

W zażaleniu zarzucono naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść orzeczenia, a to: 1) art. 398² § 1 k.p.c., przez uznanie, że skarga kasacyjna dotyczy ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, podczas gdy istotą sprawy jest uznanie i ustalenie przez organ rentowy, iż umowy zawierane przez ubezpieczonego z zainteresowaną Spółką podlegają składkom u płatnika składek, 2) art. 398² § 1 k.p.c., przez uznanie, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, przy czym przyjmując, że jest to sprawa o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie, powinna być wzięta pod uwagę kwota przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składki, a nie wysokość składek, czyli w przypadku ubezpieczonego jest to kwota 16.840 zł.

W odpowiedzi na zażalenie organ rentowy wniósł o oddalenie zażalenia i o zasądzenie od płatnika składek na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione. Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 50.000 zł, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych – niższa niż 10.000 zł. Jednakże w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o przyznanie i wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Wobec powyższego poza wymienionymi kategoriami spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, tj. o przyznanie i wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego w każdej innej sprawie o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia.

Wbrew odmiennemu stanowisku skarżącego, Sąd Apelacyjny prawidłowo zakwalifikował rozpoznawaną sprawę jako sprawę o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, w której o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje dolna granica wartości przedmiotu zaskarżenia w wysokości dziesięciu tysięcy złotych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że osoba wykonująca pracę na rzecz swojego pracodawcy na podstawie umów cywilnych zawartych z pracodawcą albo z osobą trzecią, z którą także łączy pracodawcę umowa, podlega obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu jako pracownik (art. 8 ust. 2a ustawy systemowej), a płatnikiem składek z tytułu tego ubezpieczenia jest jej pracodawca. Na tym kwestia podlegania przez nią ubezpieczeniom społecznym się wyczerpuje. W związku z tym sprawa o opłacenie przez pracodawcę (płatnika składek) składki w wysokości wynikającej z przychodu uzyskanego przez pracownika (ubezpieczonego) na podstawie umowy o pracę i umowy zlecenia (lub innej umowy o świadczenie usług) wykonywanej na rzecz tego pracodawcy dotyczy jedynie wysokości składki, a nie objęcia obowiązkiem

ubezpieczenia społecznego. Przedmiotem postępowania w takiej sprawie jest bowiem jedynie ustalenie właściwej kwoty podstawy wymiaru składki i wysokości składki, a nie samo podleganie ubezpieczeniom społecznym, ponieważ w sprawie tego typu nikt nie podważa kwestii podlegania pracownika albo osoby świadczącej usługi na podstawie umowy prawa cywilnego (zleceniobiorcy) ubezpieczeniom społecznym, bo wynika to jednoznacznie z przepisów prawa (art. 6 ust. 1 pkt 1 i pkt 4 ustawy systemowej). Zatem jest to sprawa nie o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym, lecz o wysokość podstawy wymiaru składek, ewentualnie także o wysokość składek, czyli sprawa o prawa majątkowe, w której o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia nie niższa niż 10.000 zł (por. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 23 marca 2022 r., II UZ 75/21 i przytoczone w nim orzecznictwo).

Jak już wspomniano powyżej, w przypadku spełnienia przesłanek z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej nie występuje samodzielne (odrębne) ubezpieczenie z tytułu zatrudnienia u drugiego podmiotu, lecz jedno ubezpieczenie u pierwotnie zatrudniającego. O dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje zatem wartość przedmiotu zaskarżenia, która w takiej sprawie równa jest różnicy między wysokością składki wskazywaną (zapłaconą) przez płatnika składek a składką należną, ustaloną w zaskarżonej decyzji za sporny okres - art. 22 w związku z art. 398² § 1 k.p.c. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 sierpnia 2014 r., I UZ 7/14, LEX nr 1500663; z dnia 21 kwietnia 2015 r., II UZ 8/15, OSNP 2017 nr 3, poz. 34; z dnia 20 kwietnia 2016 r., II UZ 1/16, LEX nr 2054096; z dnia 11 sierpnia 2016 r., II UZ 32/16, LEX nr 2113370 oraz z dnia 29 listopada 2016 r., II UZ 49/16, LEX nr 2202501 i II UZ 50/16, LEX nr 2191457).

Uwzględniając, że niniejsza sprawa nie dotyczyła obowiązku podlegania ubezpieczeniu społecznemu, gdyż umowy zlecenia zawierane przez ubezpieczonego z zainteresowaną objęte były dyspozycją art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, a wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa od 10.000 zł, Sąd Najwyższy oddalił zażalenie (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.), bowiem prawidłowo Sąd Apelacyjny odrzucił skargę jako niedopuszczalną.

Odnośnie do kosztów pełnomocnika organu rentowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. i § 2 ust. 3 i § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (aktualnie jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1935).

[SOP]

[ał]